

30.7.2014

KOMUNIKAT DLA POSŁÓW

Przedmiot: Petycja nr 1274/2013, którą złożył Luis Cayo Perez Bueno (Hiszpania), w imieniu komitetu CERMI, w sprawie dyskryminacji pasażerów niepełnosprawnych przez linie lotnicze oraz rozporządzenia (WE) nr 1107/2006

1. Streszczenie petycji

Petycję złożyło hiszpańskie stowarzyszenie CERMI (*Comité español de representantes de personas con discapacidad*).

Stowarzyszenie to potępia dyskryminacyjne traktowanie niepełnosprawnych pasażerów przez linie lotnicze, które często odmawiają przyjęcia takich pasażerów na pokład swoich samolotów. Stowarzyszenie wzywa zatem do przeglądu rozporządzenia (WE) nr 1107/2006.

Według stowarzyszenia CERMI rozporządzenie to zawiera pewne dyskryminacyjne przepisy, szczególnie w zakresie, w jakim: odmawia się przyjęcia na pokład samolotu osób niepełnosprawnych z przyczyn bezpieczeństwa; żąda się, aby osobom niepełnosprawnym towarzyszyli opiekunowie; określa się ramy czasowe na zgłoszenie potrzeby w zakresie pomocy na lotnisku. Stowarzyszenie CERMI wyraża przekonanie, że przeglądu rozporządzenia nr 1107/2006 należy dokonać w oparciu o przepisy obowiązujące w Stanach Zjednoczonych, które rzekomo zapewniają skuteczną ochronę osób niepełnosprawnych.

2. Dopuszczalność

Petycja uznana została za dopuszczalną dnia 3 kwietnia 2014 r. Zwrócono się do Komisji o przekazanie informacji (art. 216 ust. 6 Regulaminu).

3. Odpowiedź Komisji otrzymana dnia 30 lipca 2014 r.

Dokładnym celem rozporządzenia (WE) nr 1107/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie praw osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej podróżujących drogą lotniczą jest ochrona tych pasażerów przed dyskryminacją oraz umożliwienie im odbywania podróży lotniczych na równi z innymi pasażerami. Zgodnie ze zobowiązaniami podjętymi przez Komisję w swoim sprawozdaniu dotyczącym stosowania rozporządzenia (WE) nr 1107/2006 z kwietnia 2011 roku (COM(2011) 166), a także w celu doskonalenia warunków stosowania tego rozporządzenia, w czerwcu 2012 roku Komisja opublikowała wytyczne interpretacyjne do rozporządzenia mające ułatwić przewoźnikom lotniczym oraz pasażerom niepełnosprawnym stosowanie jego przepisów¹. Wytyczne opracowano we współpracy z zainteresowanymi stronami, w szczególności z przedstawicielami osób niepełnosprawnych (Europejskie Forum Osób Niepełnosprawnych), którzy wyrazili całkowite poparcie dla tych przepisów. Zgodnie ze statystykami przekazanymi Komisji przez władze krajowe odpowiedzialne za egzekwowanie przepisów rozporządzenia (WE) nr 1107/2006 (KOW) liczba skarg dotyczących problemów ze stosowaniem rozporządzenia jest ogólnie bardzo niska.

Zgodnie z art. 3 tego rozporządzenia pasażerom nie należy odmawiać przyjęcia rezerwacji na lot lub zabrania na pokład ze względu na ich niepełnosprawność lub ograniczoną sprawność ruchową. Art. 4 rozporządzenia przewiduje jednak odstępstwa od prawa przewozu w określonych okolicznościach, szczególnie *„w celu spełnienia mających zastosowanie wymogów bezpieczeństwa ustanowionych prawem międzynarodowym, wspólnotowym lub krajowym lub w celu spełnienia wymogów bezpieczeństwa ustanowionych przez organ, który wydał danemu przewoźnikowi lotniczemu certyfikat przewoźnika lotniczego”*. A zatem wymogi bezpieczeństwa są ustanawiane przez organy zewnętrzne (nie przewoźników lotniczych) oraz mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa wszystkich pasażerów i personelu znajdującego się na pokładzie samolotu. Pierwszeństwo bezpieczeństwa powinno również leżeć w interesie osób niepełnosprawnych i osób podróżujących z nimi.

Amerykańscy przewoźnicy lotniczy także podlegają przepisom bezpieczeństwa (zob. rozporządzenie Departamentu Transportu Stanów Zjednoczonych 14 CFR część 382 w sprawie niedyskryminacji w przewozie lotniczym ze względu na niepełnosprawność, paragraf 382.3 dotyczący stosowalności, punkt d: *„Żadne postanowienie niniejszej części nie upoważnia ani nie zobowiązuje przewoźnika do niezgodności z którymkolwiek z obowiązujących przepisów bezpieczeństwa FAA”* oraz paragraf 382.31 dotyczący odmowy przewozu, punkt d: *„Personel przewoźnika [...] może odmówić prawa do przewozu jakiegokolwiek pasażerowi ze względów bezpieczeństwa...”*)

W odniesieniu do opiekunów osób niepełnosprawnych, zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1107/2006, ich obecność jest wymagana wyłącznie wtedy, gdy jest to konieczne, aby zapewnić zgodność z obowiązującymi przepisami bezpieczeństwa. Powyższe wytyczne interpretacyjne dostarczają dodatkowych wyjaśnień w tej sprawie, zamieszczonych w pytaniu nr 5, podkreślając konieczność spełniania obowiązujących wymogów bezpieczeństwa przez opiekunów osób niepełnosprawnych. Ponadto w ramach wspomnianych wytycznych Komisja zaleca, aby opiekunowie osób niepełnosprawnych podróżowali bezpłatnie lub po niższej

¹ SWD(2012) 171 final, http://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/air/doc/prm/2012-06-11-swd-2012-171_en.pdf

enie, jeśli przewoźnicy lotniczy wymagają od osób niepełnosprawnych podróżowania z osobą towarzyszącą.

Podobne wymagania zawiera przytoczone wyżej rozporządzenie obowiązujące w Stanach Zjednoczonych, którego paragraf 382.35 dotyczący opiekunów osób niepełnosprawnych, punkt b określa, że przewoźnicy mogą wymagać od osoby niepełnosprawnej podróżowania z osobą towarzyszącą, jeśli jest to konieczne ze względów bezpieczeństwa.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1107/2006 wczesne zgłoszenie potrzeb w zakresie pomocy stanowi podstawowy element łańcucha obsługi klienta, umożliwiającą przewoźnikom lotniczym właściwe przygotowanie i zapewnienie wymaganego wsparcia w możliwie jak najlepszych warunkach, co leży w interesie pasażera potrzebującego pomocy podczas podróżowania. Również w przypadku niezgłoszenia potrzeby w zakresie pomocy rozporządzenie przewiduje — zgodnie z jego art. 7 ust. 3 — konieczność udzielenia pasażerowi odpowiedniego wsparcia, gdzie ustawodawca określił, że w przypadku braku zgłoszenia „organ zarządzający podejmuje wszelkie należyte starania w celu udzielenia pomocy”, aby dana osoba mogła skorzystać z lotu. Ideę „należytych starań” bardziej szczegółowo wyjaśniono w odpowiedzi na pytanie nr 7 zamieszczone w wytycznych interpretacyjnych, szczególnie w odniesieniu do dostępności środków umożliwiających wczesne zgłoszenie na etapie rezerwacji lotu (strona internetowa, kontakt telefoniczny), jak również braku dodatkowych opłat w przypadku takiego zgłoszenia.

Paragraf 382.33 rozporządzenia obowiązującego w Stanach Zjednoczonych także zawiera wymóg wcześniejszego zgłoszenia potrzeb, w szczególności w zakresie zapotrzebowania na wózek elektryczny lub inne artykuły niebezpieczne (np. baterie, tlen itd.), które należy przewieźć w sytuacji zapotrzebowania na wózek elektryczny na pokładzie samolotu lub wspólnej podróży grupy osób niepełnosprawnych.

Podsumowanie

Na chwilę obecną Komisja nie widzi konieczności dokonania rewizji rozporządzenia (WE) nr 1107/2006 w krótkiej lub średniej perspektywie czasowej z poniższych względów:

- zgodnie z dostępnymi danymi KOW otrzymują niewiele skarg dotyczących nieprawidłowego funkcjonowania rozporządzenia (WE) nr 1107/2006;
- zarówno rozporządzenie, jak i wytyczne interpretacyjne z 2012 roku nie są postrzegane jako dyskryminujące, lecz zostały przyjęte z zadowoleniem, szczególnie przez europejskich przedstawicieli organizacji osób niepełnosprawnych, jako krok naprzód w kierunku doskonalenia warunków podróżowania dla osób niepełnosprawnych oraz umożliwienia im korzystania z usług lotniczych na równi z pozostałymi pasażerami;
- rozporządzenie obowiązujące w Stanach Zjednoczonych, do którego odwołuje się składający petycję jako źródła najlepszych praktyk, zawiera przepisy podobne do wymogów obowiązujących obecnie w Unii Europejskiej.